

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 250 Lei. — Șase luni 130 Lei. — Trei luni 75 Lei. — Pentru străinătate un an 500 Lei. Pentru America 4 Dolari.

Ziarul apare Marți și Vineri

Prețul inserțiunilor: un șir pe 4 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisorile neprimite se refuză — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Nr. 515 Bis.

CIRCULARĂ

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale din arhiepiscopia ortodoxă română de Alba Iulia și Sibiu.

Date despre învățământul religios

În scopul de a ne putea alcătui o iconă reală despre catehizația în școlile primare și de a da educației religioase importanța reclamată de cerințele pedagogice și ale vremii, ești poftit a inspecția, cum se face învățământul religios la școlile din parohiile noastre? Ce să propune din religie în fiecare clasă, în ce măsură stăpânesc materia predată, ce rugăciuni știu, merg regulat la biserică, și cântă?

Dacă religia o predă învățătorul, acesta premerge cu exemplu bun în ce privește viața și cercetează biserica?

Ce măsuri s'ar putea lua ca educația religioasă să fie cât mai efectivă?

Rezultatul observațiilor și al experiențelor făcute să le aștearnă fiecare preot într-un raport oficiului protopresbiterial până la 1 Martie a. c., și toate rapoartele protopresbiteriale să le înainteze aici până la 15 Martie 1924.

Sibiu, din ședința consistoriului arhiepiscopian ca senat bisericesc, ținută la 16/29 Ianuar 1924.

Consistoriul arhiepiscopian.

Să răspundem la chemare!

(=) Circulara-apel, dată la sfintele sărbători ale Nașterii Domnului din 1923 de către I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae, a oferit clerului și poporului ocazie nimerită de a se gândi la criza sufletească, prin care trece neamul nostru, și la aflarea căilor de mântuire din această critică stare.

Cea mai potrivită cale nu este alta decât misiunea internă, prin care biserica noastră face ca duhul lui Hristos să pătrundă toate gândurile creștinului de astăzi și, — dacă se poate zice, — să-l reîncreștineze.

În acest scop se cere adunarea de mijloace materiale, pentru a realiza marea și frumoasa problemă, care năzuiește spre culmile idealului și restabilește legăturile sufletești dintre om și Creator.

Vom să desăvârșim armele prin ajutorul cărora clerul să îndeplinească apostolatul necesar, inspirând credincioșilor din toate clasele sociale spirit creștin și intrupând învățăturile lui Hristos în așezăminte sociale religioase: reünuni pentru răspândirea scrierilor creștine, reünuni de cumpănare, de combaterea luxului, de ocrotirea celor slabi și neputincioși ș. a.

Începutul lucrării, pentru realizarea misiunii interne a bisericii noastre, s'a făcut, cum se știe, în toamna din 1922, în anul memorabil al încoronării Suveranilor noștri, când s'a înființat, din inițiativa Arhiepiscopului nostru și cu prealaltă încuviințare, „Fondul Regele Ferdinand și Regina Maria”,

cu menirea d'a promova misiunea internă a bisericii; ear în anul următor Sinodul arhiepiscopian a aprobat literile fundanaționale ale instituției.

Sporirea fondului va atârna dela mărirea contribuțiilor, donațiilor și legatelor făcute din partea oamenilor de bine ai bisericii din arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu, precum și din alte părți.

Invităm prin urmare preoții să aducă obolul său în măsură cât mai largă în interesul fondului amintit și să facă intensă propagandă pentru augmentarea lui.

Dela felul cum parohiile vor ști să răspundă la această chemare arhierescă, se va putea judeca în același timp și spiritul de care sânt dominați slujitorii altarului din biserică noastră ortodoxă.

Apelul I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae se adresează, afară de aceasta, și către așezămintele financiare, și către intelectualii noștri, cu rugarea de a sprijini cât mai neîntârziat fondul «Regele Ferdinand și Regina Maria», trimițând contribuțiile binevoitoare cel mult până la sfârșitul lui Februar a. c. la adresa Consistoriului arhiepiscopian în Sibiu, și ajutând astfel activitatea pornită pentru obșteasca reculegere a sufletelor.

La «Fondul Regele Ferdinand și Regina Maria» înființat de I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae, a contribuit părintele protopresbiter Ioan Hamsea din Zernești cu 1000 Lei, drept recumpărare a cununei pe sicriul răposatului său frate, fost protopop în Lipova, Voicu Hamsea. I se exprimă mulțumiri.

Cassa arhiepiscopiană.

FOIȘOARA

Problema religioasă

— Însenări pastorale —

I

Dintre numeroasele chestii care frământă societatea, nici una nu are însemnătate ce se atribuie problemei religioase.

Câteva fapte:

Era pe la sfârșitul lui Octomvrie din 1918. Ostașii sosiți de pe câmpurile de luptă, resculaseră gloatele și porniră cu ele contra asupritorilor de ieri, cum ziceau. Le-a trebuit abia 1/2 zi ca să distrugă avut de zeci și sute mii. Revoluția amenința acum să devină un fel de «bellum omnium contra omnes». Pentru că obștea, setoasă de jaf, nu se mulțumea cu distrugerea magaziiilor publice, ci striga mereu: «Jos cu domni!» Se îndrepta deci spre avântul tuturor, de unde spera să pună mâna pe ceva. M'am apropiat atunci de oameni și li-am cuvântat: «Mergeți spre prăpastie, nu e bine ce faceți, oameni buni! În câteva zile, dacă stricați totul, nu vom mai avea nici un cămin în care să ne adăpostim, dar nici doi cu doi nu vom mai

putea trăi împreună. Apoi flămânzi și goi, care va fi puțină să petrecem crivețul iernii ce se apropie?»

Orcă de frumos și sentimental s'm cuvântat, însă vorbele nu trezeau ecou favorabil în inimile celor porniți spre jaf. Din contra, zecile și sutele de voci se contopeau în exclamația: «Nu vrem să te auzim, părinte! Săntem în revoluție. Nici altora nu le-au păsat de noi, ne-au chinuit în cursul războiului. E vremea să le întoarcem plata acum, când avem și puterea, și dreptul».

Atunci am întors foaia și li-am zis: «Bine, fraților! Legile omenești, fiindcă deocamdată lipsesc, nu vă împiedecă dela jaf. Veți ști însă, că este un împărat mai mare de cum sânt împărații pământului; veți ști că legile împăratului celui mare nu s'au șters, și veți ști că acet împărat mare vă va cere oare când seama de cele ce faceți astăzi. Oare ce veți răspunde împăratului, când la sfârșitul veacului va alege oile din capre? Vai, greu va fi cuvântul Judecătorului, care cere seamă de tot ce am făcut în lumea această!»

Aceste cuvinte ale mele au avut ecou în sufletele pornite. Cu apelul la mîntuirea sănătoasă, la simțul de dreptate, nu am izbutit. Provocarea însă la conștiința religioasă a revoluționarilor a fost. Un fel de fior sânt a pătruns inimile

împetrite, nemiloștive, și le-a înmuiat. Unii rușinându-se de fapta lor, îndată au părăsit terenul, alții au stat pe loc, dar ziceau: «Adevărat, părinte! Ne-am bănut dela legile lui Dumnezeu, dar ne vom întoarce la ele!»

Furia poporului se îmblânzise.

Nu micșorez rolul altor factori la stângerea revoluției din 1918. Toți conducătorii își au meritul lor, care nu se poate nega, fie oameni politici, oameni de știință, sau simpli cetățeni. Susțin însă că fără punerea în cumpănă a glasului bisericii, liniștea nu se putea încetăți în 3—4 zile cum a urmat. Oardele naționale ce s'au înființat pretutindeni nu erau altă, decât aplombul ce l dau ele atunci apostolii ce a săvârșit-o biserica.

Constatănd adevărul acesta mă simt în dreptul meu a cere, ca și statul, și biserica să-și considere de prima datorie — în toate timpurile, dar mai ales astăzi — a se ocupa intensiv cu problema religioasă și a i da soluția ce o cere interesul cel mare de stat român.

Președintele Statelor Unite americane s'a rostit în termeni următori cu privire la chestia religioasă: «Țara noastră cu siguranță are trebuință de o mai largă punere în practică a adevărilor cuprinse în religie». Dacă conducătorul statului celui aiat de înaintat în civilizație și cu virtuți atât de înalte cetățenești, are motive

Moartea lui Wilson. A dispărut unul dintre marii bărbați, cari au avut asupra contemporanilor o covârșitoare înflăcărare. Fostul președinte al Statelor Unite, Wilson, și-a dovedit energia extraordinară în urmărirea unui ideal de viață. Lui li datorim recunoașterea principiului de *autode terminare* a popoarelor mici și asuprite. Tot lui li revine în mare parte și înflăcărarea așezământului pentru promovarea păcii universale: Societatea Națiunilor, Istoria universală va înscrie numele lui Wilson, pentru faptele acestea, între marii binefăcători ai omenirii.

Spulberarea unor neadevăruri

Publicăm rândurile ce urmează mai jos, pentru a constata din nou: ce puțin respect au conștiințele fosta Unirea pentru dreptate și adevăr, și cum caută în fel și chip să-și amăgească cititorii...

Estă scrisoarea, ce ne trimite din Cluj, părintele Dr. Ion Pasca:

Ziarul *Unirea* din Blaj se răsună și des-cărcă, în legătură cu trecerea subscrișului la ortodoxie, o serie de calomnii cu multă stângăcie îngrămădită. N-ăv avea mult de zis, dacă *Unirea* ar fi ceva mai inteligentă, — dar așa, precum a ieșit de astădată, provoacă rectificări și des-mințiri.

Unirea, descriind începutul carierii mele clericale, afirmă că chiar și la universitatea din Innsbruck m'as fi înscris fără permisiunea și în-voiala regretatului episcop Vasile Hossu, care numai pentru aceea și-ar fi dat învoiala mai târziu, ca «să nu fiu blamat».

Eu nu cred, că acela care a scris acestea, și-a dat seama de rostul afirmațiunii sale.

În realitate lucrurile s'au petrecut cu de-să-vărgire altfel. Însuși episcopul Vasile Hossu m'a sfătuit să plec la Innsbruck, episcopul mi-a făcut rost să fiu primit în convictul seminarial teologic de acolo și, în timpul cât am stat la universitate, — aproape patru ani, — am fost ajutat din avutul personal al episcopului, cum poate nime altul dintre toți clarisimii din Gherla. Părintele canonic, Dr. Bojor, care a scris cu vreo lună înainte din încredințarea episcopului direc-tiunii seminarului din Innsbruck ca să mă primească, și a primit răspunsul favorabil, cunoaște faptul exact, așa precum li spun. E ar părintele canonic Pordea, pe acele vremuri secretar episcopesc, poate să mărturisească că din încredin-țarea episcopului mi-a trimis ajutoarele pomenite.

E ar pricina p-ntru care după terminarea studiilor n'am fost aplicat în Gherla ca profesor de teologie este — în contradicție cu ceea ce afirmă *Unirea* — că nu m'am putut hotărâ pentru celibat, lucrul cerut de episcopul Vasile Hossu dela viitorii săi profesori de teologie. Episcopul Vasile Hossu ținea atât de mult la acest principiu, încât pe profesorii căsătoriti i-a înaintat în alte slujbe și a adus profesori celibi, chiar din alte dieceze. Între astfel de împre-jări nu era posibil să devin profesor. Episcopul actual al Gherlei a renunțat la acest principiu, din motive binecuvântate.

Unirea, cu privire la activitatea mea ca preot în parohii, îmi impută că am nesocotit da-

de a cere aplicarea mai intensivă a adevărului religios în viața de stat, cu atât mai multă trebuință avem noi de aplicarea principiilor re-ligioase în viața noastră tină de stat.

Astfel, statul român și biserica română, nu se pot dispensa de datorița de a susținea la suprafață problema religioasă, căutând a îm-blanzi cu ajutorul religiei asperitățile sociale din timpul de față.

Scrisul meu vrea a fi o modestă contri-buție la ajungerea acestui scop.

A apărut

Calendarul Bunului Creștin pe anul 1924

Se vinde la **LIBRĂRIA ARHI-DIECEZANĂ** în SIBIU, și la alte librării. — La cererile prin **MANDAT POȘTAL** se va adăuga 5 Lei pentru porto și recomandat.

torințele de preot, n'am predicat, am desconsi-derat poporul. Nu știu de unde scoate *Unirea* aceste calomnii. Căci la episcopia Gherlei se știe că am slujit la Remetea (care de altfel, nu este satul meu natal, cum afirmă foaia blă-jană) — spre deplina mulțămire a tuturor, in-clusive a episcopului. Și cred că Prea Sfinția Sa episcopul Gherlei n'ar avea îngrîșorări, dacă ar «xista în parohiile sale acea bună înțelegere care a existat între mine și credincioși. Când am fost numit la Remetea, nu era nici casă pa-rohială, nici biserică, decât ruini și datorii multe; e ar când am fost numit profesor la Gherla, am lăsat o casă parohială bună și o fundațiune de 80,000 Lei pentru biserică, fără ca credincioșii să fi dat ceva.

Îmi știa și episcopul purtarea mea, îmi cu-noștea activitatea mea, eram menționat cu laudă. După *Unirea* însă chiar printrucă am fost un «leneș», am fost numit profesor la teologie, — e ată pentruce ziceam între altele că *Unirea* se prezintă prea puțin inteligentă.

La anul am fost încredințat cu postul de director spiritual al Academiei teologice, post care, după mărturisirile P. S. Sale episcopului din Gherla este ceva și mai important decât o catedră; căci nu se mărginesc datorițele unui spiritual, după organizarea seminarilor catolice și unite, la aceea că din când în când ascultă mărturisirile teologilor, ci datorița lui prin-cipală e ca zilnic să țină o conferință, meditație, care are să concretizeze și să cuprindă resulta-tele la care s'a ajuns în decursul studiilor și să îndrumeze, pe baza cunoștințelor primite, viața sufletească a seminaristilor. Aici neapărat se cere mai grea muncă intelectuală și mai multă pre-gătire, decât pentru catedră.

Modul cum mi-am împlinit datorițele ca profesor și spiritual, mi-a atras lauda episcopu-lui. Că *Unirea* astăzi îmi aprepăză munca așa precum o face, nu mă miră deloc. Era de pre-văzut. Trecerea mea a fost o «surpriză», și aici singur calomniarea ajută, după judecata organu-lui dela Blaj. Nu merit însă astfel de tratare și cred că însuși P. S. Sa episcopul Gherlei re-gretă ceea ce comite *Unirea*. Deoarece P. S. S. episcopul știe că în anul trecut când era în vi-zitație canonică, am făcut bun serviciu împe-decând divulgarea unor autografe care putea să provoace un enorm scandal. Profesorii dela Academia teologică din Gherla ar putea să spună mai multe...

Pentru *Unirea* eram un necunoscut, cei cari cunosc activitatea mea desăfurată fără re-clamă, știu că am muncit ceva. Și unele ma-nuscrise ale mele de azi poate că mănă se vor putea asemăna, în favoarea mea, cu scrisul și hărțuilele mărunte chiar ale redactorului *Unirii*.

Nu nemulțumirile personale au fost cauza care m'a îndemnat să fac cererea să fiu primit în clerul ortodox. Despre aceasta sânt convingși toți cari m'au cunoscut în Gherla, și cari zim-besc înțelegători la ceea ce zice *Unirea*. Și în primul rând însuși P. S. S. episcopul Gherlei cu care am vorbit cu câteva zile înainte de 1 Ianuar 1924 când am venit la Cluj în chestiuni seminariale, a rămas nedumerit, precum s'a ex-primat înainte mai multora. Căuza adevărată am arătat-o în scrisoarea unde am cerut primi rea în clerul ortodox și în scrisoarea în care mi-am dat dimisia din postul care l-am împli-nit până în 1 Ianuar 1924.

Pot de astădată să lămuresc încă ceva. Adesiunea mare pe care o au unii dintre preoți și mirenii uniți față de catolicism provine și dela ignoranță. Nu se cunosc din partea mul-tora împrejurările tragice între care s'a făcut *unirea*, nu se știu persecuțiile la care au fost expuși strămoșii stătornici în ortodoxie, nu se știe atmosfera imorală a momellor și făgăduin-țelor de jumătate împlinite, nu se știe că *uni-rea* este opera celor mai declarați dușmani ai neamului nostru, — ci dimpotrivă că *unirea* dela 1700 a fost o pornire ideală a sufletului româ-nesc care ni-a adus «imense foloase» și «nici un neajuns». Dacă mai adăog simțul de pietate din sufletul românilor față de dinastia Habs-burgilor, care a urzit *unirea*, și care pietate te făcea să ierți nedreptățile și siluirile, am spus cauzele adesiunei unei părți dintre preoții ro-mâni uniți față de catolicismul aposean.

Din asemenea motive a fost clădită și dra-gostea mea față de acest catolicism. Și prima destăinuire care a fost egală cu o zdrobire su-fletească, mi-a dat-o «Istoria bisericii românești» a dlui N. Iorga, din care am aflat pentru prima

oară împrejurările între care s'a urzit *unirea*. Faptul că așa târziu am luat cunoștință despre acestea, n'are să mire pe nime; la uniți este dogmă: «*ortodoxa non leguntur*», adică: că-țile ortodocșilor nu sânt vrednice de citit. Descoperirea mea am făcut-o cunoscută și al-tor preoți. Unul mi-a spus: «dacă ortodocșii vor da astfel de cărți în mâna oamenilor, noi uniții sântem perduți». Alt preot din gremiul Gherlei asemenea a fost surprins și mi-a de-clarat că întru cât are cunoștință, majoritatea imensă nu știe istoria unirii și peste cele mai delicate epoci se trece cu o ușoară laudă la adresa catolicismului salvator. Primul imbold să fac ceea ce am făcut, l-am primit atunci când am cunoscut că și ortodocșii pot să spună ceva pentru uniți foarte vrednic de luare aminte, și cercetările ulterioare, care mi-au dat deslușiri să înțeleg și rostul și firea adevărată a luptelor confesionale care ne amenință cu demoraliza-rea poporului și clerului, m'au îndemnat să cer primirea în clerul ortodox. Creștin român nu poate reabilita siluirea care s'a făcut conștiinței strămoșilor noștri.

Dar, deoarece știam păreriile acelor cari susțin dogma «*ortodoxa non leguntur*», eram pregătit să fiu combătut și chiar cu oarecare urme de isetie...

Încă un cuvânt: După cum arăta *Unirea* aș fi un «agent veninos al poliției din vechiul regat». Și de fapt, în 1920 — anul de când m'am «înghămat» la acea politică — am votat la alegerea dela Șomcuta pentru dl Vintilă Bră-tianu împotriva alor 2 necunoscuți în viața pu-blică. Atât a fost de ajuns că *Unirea*, în 1924, să mă facă «agent veninos».

Singura acuză pe care o recunosc întemeiată, este aceea cu privire la scandalul din casina Gherlei. Scandalul s'a petrecut acum anul. La o insultă, am reacționat pripit, Cazul l-a știut îndată P. S. Sa episcopul, și cu toate că n'a aprobat modul de a-mi lua satisfacție, dar nici nu m'a osândit. Domnul care m'a in-sultat și față de care am fost pripit, e frate cu Popa Manu. Dar chiar faptul că foșia din Blaj amintește lucruri care sânt, în mod secundar, nefavorabile pentru mine, dovedește slăbiciu-ne acțiunii de răzbunare pusă la cale împo-triva mea.

Cluj, în 4 Februar 1924.

Dr. Ion Pasca

Aniversarea unirii principatelor

A 65-a aniversare a unirii Munteniei cu Moldova și a 5-a aniversare a procla-mării unirii tuturor țărilor române și a înfăptuirii României întregite s'a serbat cu obișnuita solemnitate în toată țara.

În Sibiu de asemenea s'a ținut o serbare înălțătoare, în cadrul unui festival organizat în sala mare dela *Urania*.

Pentru tinerimea din școlaele Sibiu-lui și pentru publicul credincios s'a ce-lebrat în catedrală, la ora 10 a. m., ser-viciu divin. Au slujit părinții: Dr. A. Cră-ciunescu, Tr. Scorobeș, I. Dăncilă, M. Jantea și diaconii Moga și Bucur. Au asistat la rugăciune reprezentanții au-torităților noastre civile și militare.

La ora 11 a. m. auditor numeros și în deosebi tinerime școlară, dela toate in-stitutele locale, s'au adunat la *Urania*.

Festivalul s'a deschis prin cântarea Imnul regal, executat de corul liceului «Gheorghe Lazăr», sub conducerea mult pricepută a dlui profesor N. Oancea.

Discursul ocazional l-a rostit dl Pe-trescu, inspector al învățământului primar. În cuvinte adânc simțite zugrăvește amă-nunțit greutățile luptelor și jerefele aduse pentru realizarea unirii principatelor du-nărene, arată rolul bărbaților politici ai vremii și în particular al primului domni-ot al țărilor unite, Alexandru Cuza. Vor-bește apoi despre urmașul lui Cuza Vodă, despre Carol I, și despre actualul Suve-ran, M. S. Regele Ferdinand. La sfârșitul

vorbirii sale oratorul aduce îndemn tinerimii școlare ca, întărind tot mai mult unitatea sufletească, să calce pe urmele generațiilor, care ni-au dăruit țara mare și frumoasă de astăzi.

Câteva recitări potrivite, spuse de elevi și o elevă, precum și cântările patriotice ale corului amintit, au integrat cu succes programul serbării școlare.

Episcopul Hușilor

Consiliul de miniștri, ținut la 1 Februarie a. c. a luat la cunoștință demisiunea episcopului Nicodim al Hușilor.

P. S. Sa a ocupat această demnitate în 1912. Episcopatul român pierde un bărbat de stoinic, care a luptat pentru progresul bisericii încă din tinerețe. Clerul, de sub conducerea P. S. Sale, era totdeauna încurajat pentru activitatea desfășurată și era legătura foarte strânsă între Arhiepiscopul și clerul din eparhia Hușilor. Dăm câteva note biografice asupra vieții P. S. Sale: S'a născut în anul 1886, în comuna Pipirig din jud. Neamț. A studiat în seminarul „Veniamin” din Iași pe care l-a terminat în 1890. Studiile teologice și le-a făcut în Rusia, la Kiev, după care, întorcându-se în țară a fost hirotonit diacon, pe seama Mitropoliei Moldovei, de către reposedat Mitropolitul Iosif Naniescu. Treacănd prin toate treptele ierarhice, arhimandrit, vicar al Episcopiei Dunăreii de Jos, director al seminarului din Galați, apoi arhiepiscop locotenent al Mitropoliei Moldovei sub I. P. S. Pimen; în această situație a rămas până la 18 Februarie 1912, când marele Colegiu l-a ales Episcop al Hușilor. Ca Episcop al Independenței și înscăinarea de Arhiepiscop al Basarabiei, ca delegat al Sfântului Sinod. P. S. Sa a fost și harnic lucrător pe terenul literar-teologic. A tradus lucrări din rusești și a compus broșuri de cuprins moral-religios. A fost deasemenea, un ajutorător al elevilor meritoriți, pe cari i-a susținut la continuarea studiilor. Retrăgându-se pentru liniște în mănăstirea din Moldova la Neamțu, P. S. Sa va continua traducerea Bibliei.

INFORMAȚIUNI

Predică. Ni se comunică din București, că Duminică în 3 Februarie n. l. P. S. Sa Mitropolitul nostru **Nicolae** a asistat la serviciul divin oficiat în biserica Domniței Balasa. La finea sfintei liturghii I. P. S. Sa, citind cuvintele din pericopa zilei: „*că Fiul omeneș a venit să caute și să mântuească pe cele care pierdute*” (evangelia lui Zachei), a rostit o magistrală cuvântare ascultată cu mult interes de selectul și numerosul public. Cuvântul arhieresc în care s'a adus în legătură cuvântul evangheliei cu necesitățile sufletești din zilele noastre, a făcut neasteaș impresie asupra ascultătorilor.

Caz de moarte. Din Lipova ni se anunță tristă veste, că primatele protopresbiter în retragere **Voicu Hamsea** a trecut la cele eterne în 2 Februarie n. l. în etate de 69 ani. Rămășițele pământești au fost depuse pe vecinicia odihnă în 4 Februarie. Serviciul divin a fost oficiat de părinții protopresbiteri Mihai Lucaș din Șiria Dr. Teodor Botiș dir. sem. în Arad și 8 preoți din tractul Lipovei, în prezența tuturor autorităților din Lipova și a unui mare număr de credincioși pe cari i-a păstorit timp de peste 30 ani. La finea serviciului divin părintele Dr. Botiș a rostit o cuvântare ocazională schițând activitatea răposatului, pe care îl jelește nemângăiată sa soție Elena n. Maximilian, fiicele și ginerii Dr. R. Rudnean și Dr. A. Cioban, fratele său Ioan protopresbiter în Zărnești etc. Odihnească în pace!

Act de mulțămire. Domnul notar Viteliu Bănuț din comuna Ghimes-Făget, jud. Cluj, în 6/19 Ianuar 1924 a organizat o producțiune în favoarea fondului pentru zidirea bisericii ortodoxe din această parohie, situată la fosta frontieră în valea Trotușului. Din această producțiune a rezultat un beneficiu net de Lei 6281 — care sumă s'a depus în scopul amintit spre fructificare. Aduc mulțămire în numele celei mai noi parohii din Cluj dlui notar Viteliu Bănuț care a întocmit această producțiune, precum

și trupei diletante compuse din tineri și tineri de pe valea Trotușului, cari au jucat cu multă pricepere. Pr. Otheorghe Cerbu, în M.-Ciuc.

La banchete și la prelegeri. Ziarul clujan Keleti Uiság primește din Paris o corespondență despre lecțiile ținute la Sorbona de dl. N. Iorga. Lecțiile sale sânt cercetate cu deosebire de — neromâni. Studentimea română din Paris — spune Keleti Uiság — a orânduit o serată invitantă și pe dl. N. Iorga. Au participat la masă peste patru sute de studenți. Dl. N. Iorga li-a zis următoarele: „Văd patru sute de studenți români, grăbiți să participe la banchet! la lecția mea însă n'au fost mai mulți, decât cinci studenți: între cei ce consideră așa de puțin știința, eu nu pot avea loc, și eată de ce nu pot rămânea aici”. Și dl. N. Iorga și-a luat pălăria și a plecat. Adevăratele sărbătoriri nu se fac prin banchete, — la alte popoare.

Ci căsă abonați. Dintr'un ziar ardelenec: „Sântem o foarte foarte răspândită: avem *mulți și mulți* de abonați: dintre ei *tot cu mii* au rămas în urmă cu plata abonamentului. Abonați(!) cari nu plătesc, sânt o tristă specialitate românească. De vină sânt însă și aceia cari trimit foaia la așa «abonați».

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrală. Duminică în 28 Ianuar (10 Febr.) a. c. va predica în biserica catedrală părintele Ioan Dăncilă, protoereu militar, earMarți, în ziua sf. Ierarhi Vasile, Grigore și Ioan, (30 Ian. 12 Febr.) părintele Dr. G. Proca, asesor consistorial.

Concertul de Marți al dsoarei Ana Voileanu, prin arta sa atât de perfectă în executarea buciilor de înaltă muzică, a trebuit să sguide chiar și nervii cel mai puțin simțitori pentru compozițiile adăncite ale genurilor muzicale. Admiratoarea nemuritorului compozitor Bach, ni-a interpretat la pian din repertoriul lui Beethoven, Chopin, Rameau, Scarlatti, Debussy, fantazii, sonate, studii și alte creațiuni de artă aleasă, ale cărei taine le s scos la iveală atât de armonice... Geniala pianistă a fost ca totdeauna întâmpinată de caldele aplauze ale auditorului, dacă nu prea numeros, cu atât mai înțelegător.

Conferență pentru meseriași. În 31 Ianuar a. c., a desvoltat, în casa Reuniunii meseriașilor, dl. Dr. H. Petra Petrescu o instructivă conferență despre: „Cum caută oamenii pe Dumnezeu”. Oratorul a evidențiat sbuciumul sufleteșc al unor oameni mari, cu simț de responsabilitate socială, cu vederi largi, cu inimă mare, — în fața nemărginitului, a necuprinsului. În formă ușoară a încercat să aducă la conștiința ascultătorilor marea adevăr că în decursul războiului „și-a răsunat mașina pe om” (teza Reginei noastre). Arătând publicații franceze, de seamă, cu multe ilustrații, a trecut pe dinaintea ascultătorilor în revistă o mulțime de invenții: telefonul fără de fir, telegrafia fără de fir, televiziunea, citind totodată rapoarte interesante din Berthelot, Flammarion ș. a. despre progresele științelor.

„Să nu fim încrezuți pe urma acestor invenții!” a fost teza următoare. Orcât de mari progrese să facem, — punctul pe l la întrebarea întrebărilor tot nu-l vom putea apasa. Ca dovadă aduce un arsenal întreg de mărturisiri ale unor adunări din cele mai de seamă genii ale omenirii. Citește pagini mișcătoare din o serie de scriitori iluștri ai tuturor neamurilor, cari toți îngeunche în fața necuprinsului și mărturisesc: Este ceva ce nu putem rezolva, numai cu rațiunea noastră. Dacă cei mai de seamă se sbuciumă astfel, dacă toți recunosc că sântem niște musculițe de o zi pe acest pământ, te întrebi: să perseverăm în băltoaca plină de murdărie, sau să ridicăm ochii în sus, să mai cuprindem și albastrul cerului, dându-ne osteneala să colaborăm spre o vârstă mai fericită a vmenirii? Tipetele lui Tolstoi: Alergăm spre prăpastie și „Desmeteci-vă!” nu ni-au sunat nici odată cu mai multă îndreptățire, nouă, biete ființe ale căror cunoștințe față de necunoscut sânt ca 1 la ∞ (infinit). Să lăsăm să vorbească *omeneșul* din noi, *omeneșul*, în accepția cea mai nobilă a cuvântului!

Reunione sportivă a uniștarilor sibieni. Domnii membri sânt invitați să achite taxele până cel mai târziu în 15 Februar n. a. c. la dl. casier **Aurel Popp**, casa „Albina”, între ora 3 și 6 după amiază. Taxa de înscriere este 100 lei, taxa de membru 150 lei.

Din viața Sfinților: „Spre Emaus”

E poate întâia oară când se oferă poporului românesc o carte pe care o dorește și o înțelege: „*Viețile Sfinților*”.

Sufletul țăranului nostru e legat profund de Dumnezeu. Simțămintele cele mai puternice românești sânt cele religioase. Prin religie te poți apropia mai bine de inima țăranului român.

„*Viețile Sfinților*” constituie, sub formă de legende, un patrimoniu al legii noastre. Poporul le cunoaște; în orice caz le simte. O carte nu poate decât să i le reîmprospăteze, să i le adăncească.

Doi scriitori, dintre cei mai de samă, s'au însărcinat să povestească frumos, pe înțelesul celor mai umili, întâmplările vieții mucenicilor creștini. Au făcut o faptă deosebit de bună dñii Sadoveanu și Pătrășcanu, punându-și astfel talentul în slujba sufletelor însetate de lumină și dragoste creștinească. Despre meritele lor vom găsi prilejul să vorbim pe larg... Azi vrem să subliniem în deosebi fapta editurii „*Cartea Românească*” cu toate laudele cuvenite. Pentru o casă de editură care-și înțelege rostul, nu poate exista un ideal mai frumos decât a răspândi cititul ce n'a devenit încă o necesitate, la țară, „*Cartea Românească*”, prin colecțiile și bibliotecile ei de popularizare, ținând și în general înțelept scris și alcătuit, lucrează dela început în direcția aceasta. Cu „*Viețile Sfinților*” face un pas mare înainte. Din felul cum se prezintă cartea, se vede că nu s'a uitat la cheltuieli și nu urmărește câștiguri. Un singur câștig i-ar plăcea și i l dorim cu drag: „*Viețile Sfinților*” să pătrundă până în cele mai depărtate cătune și să ducă pretutindeni dragoste de Dumnezeu și de pământul românesc.

Câștigul acesta credem că-l va dobândi...
R.

Rugare

În comuna Vurpăr, jud. Sibiu, s'a înființat încă în anul 1921 casă națională (casă culturală); ea funcționează foarte greu, în lipsă de local potrivit.

Pe lângă toate străduințele noastre de până aici, abea am strâns un început de fond de 12.000 Lei din cotizațiile de membri. Într'aceia, dl. Banciu, proprietarul fabricii de mobile din Sibiu, văzând bunele noastre intențiuni, ni-a dăruit spre acest scop 5.000 Lei; ear comuna politică de aici ni-a votat un ajutor de 100.000 Lei din alodul comunal.

Cu acestea nu am fi apropiat mult de scopul urmărit, — totuși în scumpetea de azi, cu fondul de care dispunem, nu ne puteam gândi încă la edificarea unui local potrivit. La rugarea comitetului casei culturale, dl. ministru a îngăduit întreprinderea unei *colecte* în județul Sibiu.

Rugarea noastră se îndreaptă acum către Onorata preoție și intelectualii din județ să stăruie și îndemne mulțimea poporului, ca atunci când listele de subscripție vor sosi în comună, cauza noastră să fie îmbrățișată cu căldură.

Casa culturală, fiind cerință însemnată a timpului, ea se va înființa și edifica în toate comunele; ear noi, dacă ni se va cere, vom întoarce cu mulțămiri sumele dăruite acum.

Vurpăr, 16 Ianuar 1924.

Pr. N. Manția

Mulțămită

Neputând mulțămi separat tuturor corporațiilor, prietenilor și cunoștințelor, cari ne-au exprimat condoleanțele și au manifestat cu flori simțirea lor duioasă din incidentul trecerii la cele eterne a iubitului nostru: tată, bunice și socru.

Ioan Man,

ti rugăm să primească pe această cale adăncă noastră mulțămită.

Familia.

Posta redacției

Prot. Șt. C. în C. Intr'un număr apropiat. Cartea vi s'a trimis.

Nr. 272/924 Epir.

Concurs

Se publică concurs pentru ocuparea postului de cântăreț, și separat pentru postul de paracliser, la biserica catedrală din Sibiu.

Retribuțiunile lunare ale cântărețului sânt:

1. Salar de bază Lei 300.
2. Indemnizație de chirie Lei 90.
3. Indemnizație de scumpete Lei 750.
4. Spor de scumpete Lei 75.

5. Ajutor de familie prescris pentru funcționar public.

Retribuțiunile lunare ale paracliserului sânt:

1. Salar de bază Lei 250.
2. Indemnizație de scumpete Lei 745.
3. Spor de scumpete Lei 200.
4. Locuință în natură.
5. Ajutor de familie prescris pentru funcționar public.

Doritorii de a reflecta la vreunul din aceste posturi să-și înainteze cererile lor concursuale Consistoriului arhidiecezan în Sibiu până la 16/29 Februar a. c. — însoțite de acte de botex, de atestate școlare și de eventuale certificate de serviciu.

Reflectanții la postul de cântăreț au să se prezinte până la acest termen în persoană la Consistoriul arhidiecezan, spre a fi examinați din tipic și cântările bisericesti.

Sibiu, din ședința consistoriului arhidiecezan ca senat episcopesc, ținută la 13 Ianuar 1924.

Consistoriul arhidiecezan

Nr. 1275/923

(8) 1—3

Concurs

Pentru postul de protopresbiter ortodox român al tractului Oltului, conform ordinului consistorial din 28 Aug. 1923 Nr. 9295 Pl. se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Viitorul protopresbiter va fi paroh în parohia Șercaia ca centrul tractului.

Emolumentele împreună cu acest post sânt:

1. Venitele parohiei fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

2. Dotațiunea de protopresbiter și taxele din vizitarea comunelor și pentru alte funcțiuni protopresbiterale.

3. Sesiunea parohială de 32 jugăre pentru paroh-protopop și locuința în casa de reședință de protopop unde sânt și supraedificatele economice.

Concurenții sânt poștiți a-și înainta cererile în termenul deschis documentând calificația prescrisă pentru protopopi.

Din ședința comitetului protopresbiterial ortodox român al tractului Șercaia ținută la 8 Nov. 1923

Nicolas Borzea
prot., comisar consist.

Simion Stănuț
notar comit., protop.

Nr. 9478 Plen.

Aprobat:

Sibiu, din ședința plenară a consistoriului arhidiecezan, ținută în 4 Dec. 1923.

Consistoriul arhidiecezan

Nr 9/1923.

(7) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de protopresbiter al tractului nou înființat Târnava Mare se publică concurs cu termen de treizeci de zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele prevăzute în normele în vigoare pentru protopresbiteri și cele din parohia centrală Iașului.

Reflectanții la acest post sânt poștiți a-și înainta cererile lor instruite conform dispozițiilor în vigoare, la Preaveneratul Consistor Arhidiecezan, în termenul indicat mai sus.

Concursul se înaintează după acest termen nu se vor considera.

Ibașlașu, din ședința comitetului protopresbiterial ținută în ziua de 25 Noembrie 1923 st. v.

Romul Albu
pres., com. consist.

Ion Lupeanu
notar

Nr. 10008. Plen.

Aprobat:

Sibiu, din ședința plenară, ținută la 4 Decembrie 1923.

Consistoriul arhidiecezan

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

La **Librăria arhidiecezană** se află de vânzare:

1. Mineul lui Main

cu litere cirile, tipărit în Sibiu, în tipografia episcopescă la 1854, legat, ceva cam întrebunțat, 120 Lei.

2. Mineul lui Octomvir

cu litere latine, tipărit în București, în tipografia cărților bisericesti la 1908, broșat, neîntrebunțat, 80 Lei.

3. Didahii,

s-au cuvinte de învățătură la Duminicile s. Pare-simil și la sărbătorii împărătești, ale lui Ilie Mîniat episcopul Cernicii și Calavritei, tipărite de Veniamin, mitropolitul Moldovei, și retipărite în București în tipografia cărților bisericesti la 1897, legat în piele roșie cu ornamente, neîntrebunțat, 220 Lei.

4. Psaltirea

publicată românește la 1857 de dîconul Coresi, reproducă cu un studiu bibliografic și un glosar comparativ de B. Petriceicu-Hașdeu. Edițiunea Academiei Române. Tomul I. București, 1881, legată solid, neîntrebunțată, 80 Lei.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu, se mai află de vânzare

Noul Testament

(cu litere cirile)

de

Andrei baron de Șaguna

Prețul: crud Lei 6—, broșat Lei 10—, plus porto postal Lei 5—.

La **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se află de vânzare

Parți alese din Biblie

tipărită cu litere latine, cu binecuvântarea I. P. S. Sale Dîni Ioan Meștanu, arhiepiscop și mitropolit.
Prețul legat 25 Lei plus porto postal 5 Lei.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

◆ legate și broșate ◆

pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu prețuri moderate

Biblioteca Universală

una dintre cele mai de seamă Biblioteci apărute până acum la noi

Nr.1 apărut 85 ◆ Prețul unui Nr. 1 Lei

Lumea copiilor

revistă săptămânală pentru copii, bine redactată, cu ilustrațiuni colorate și instructive

Prețul unui Nr. 3 Lei

La **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se află de vânzare următoarele

Tipărituri

Pentru școlile secundare:

Ziarul de casă.

Ziare de clasă pentru licee și civile, comerciale.

Coale pentru registrele de exhibite.

Tipărituri pentru bugetele școlare.

Procese verbale la examenele particulare.

Tipărituri pentru inventarele localelor școlare.

Bilet de informație la însușiri pt. fiecare elev.

Bilet de admoniarea elevilor.

Pentru școlile primare:

Registre pentru absenții și clasificări.

Matricole școlare.

Cronica școlară.

A apărut și se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu****Calendarul Bunului Creștin**

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul visect 1924

Cuprinde bogată materie, cu multe chipuri

Amintim, din cuprinsul acestui Calendar, următoarele: Rugăciune (în versuri frumoase). Chipuri din viața lui Isus Hristos (Patimile și Învierea), talmăcită cu vorbele Sfintei Scripturi. Cartea Cărților. În amintirea celor doi bărbați mari: Șaguna și Lazar. Ziua de plată și răsplată. Cum era figura Mântuitorului, după descrierea unui păgân. Sfântul Apostol Petru. Bunurile pământești. Norul, povestire. Primejdia vorbelor multe. Despre băutură. Lupta în contra beției. Ce fel de cooperative ne trebuie? Despre post. Pogorârea Duhului Sfânt. Felurite și interesante (1. Sfat potrivit; 2. Ingropat de viu. 3. Cămătarul ș. a.). Albinele. Glume. Sfaturi potrivite ș. a.

Calendarul Bunului Creștin are următoarele chipuri: Isus înaintea lui Pilat Isus spre Golgota. Isus între cei doi tâlhari. Isus răstignit. Punerea în mormânt. Învierea. Pogorârea Duhului Sfânt.

Afară de acestea conține: figura lui Andrei Șaguna și a lui Gheorghe Lazăr în celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; însemnarea târgurilor, întocmite după luni. Anunturi ș. a.

Calendarul s'a tipărit în două ediții: o ediție cu **Șematismul** bisericii ortodoxe române din arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheti și învățători, — și altă ediție, **fără Șematism**.

Prețul: Ediția cu Șematism 25 Lei; fără Șematism numai 7 Lei;

Plus porto postal Lei 5, și sânt a se trimite înainte prin mandat postal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane